

Михайло КАЧКА,
студент ОП «Фотомистецтво та візуальні
практики» ТНПУ ім В.Гнатюка
Науковий керівник:
Марія МАРКОВИЧ,
кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри
образотворчого мистецтва, дизайну та
методики їх навчання ТНПУ ім В.Гнатюка,
Тернопіль, Україна
marijater@gmail.com

ЕВОЛЮЦІЯ ЖАНРУ ФУД-ФОТОГРАФІЇ У ЦИФРОВУ ЕПОХУ

Фотографія їжі – це різновид професійної фотографії, яка зосереджена на створенні привабливих зображень їжі для використання в рекламі, на упаковках та в книгах рецептів. Фотографія їжі використовується в багатьох сферах і для дуже різних цілей, але це, перш за все, вид натюрморту. Проте, чи є фотографія їжі натюрмортом (митецьким твором живописного жанру)? Адже, натюрморт — візуальне зображення неживого предмета (за українською енциклопедією). З точки зору фотографії, натюрморт передбачає використання фону, студійного освітлення та редагування для зображення головного об'єкта в найбільш вигідному світлі.

Отже, фотозйомка їжі є різновидом натюрморту, а перед фотографом стоїть завдання зробити об'єкт (їжу) привабливим для тих, хто дивитиметься на фотографію. Тобто фотографію їжі можна вважати натюрмортом, виконаним цифровими технологіями.

Серед усіх жанрів фотографії, фотозйомка їжі, безперечно, є однією із найпопулярніших поряд із фотографією подорожей і пейзажем.

Фуд-фотографія сьогодні є не лише засобом комунікації у сфері реклами чи кулінарії, а й формою мистецького вислову. У цифрову епоху цей жанр зазнав глибокої трансформації: змінилися технічні можливості, естетичні орієнтири та способи сприйняття зображення. Цифрові технології, зокрема соціальні мережі, відіграли вирішальну роль у демократизації фотографії, відкривши простір для нових форматів і підходів.

Перші прояви фуд-фотографії у ХХ столітті мали переважно комерційний характер — фотографії страв створювалися для кулінарних книг і рекламної продукції. Їхня мета полягала у створенні ідеалізованого, апетитного образу їжі. На початку ХХІ століття цифрова революція змінила природу фотографії: поява доступних цифрових камер і смартфонів зробила її масовим явищем. Соціальні платформи, такі як Instagram чи Pinterest, сприяли перетворенню фуд-фотографії на засіб самовираження, елемент особистого бренду та навіть форму мистецтва.

Змінилися художні принципи жанру: популярності набули стилі *natural light*, *flat lay*, *rustic food photography*, які наголошують на природності, фактурності, автентичності. Основна увага зосереджується не лише на їжі, а й на історії, що її супроводжує — процесі приготування, атмосфері місця, культурному контексті.

Цифрова обробка зображень відкрила нові можливості для експериментів з кольором, контрастом, текстурами. Таким чином, фуд-фотографія вийшла за межі суто комерційного жанру, перетворившись на інструмент візуального дослідження культури, естетики та повсякденності.

Отже, еволюція фуд-фотографії у цифрову добу демонструє зсув від рекламного образу до мистецького й культурного наративу. Цифрові технології сприяли злиттю професійної та аматорської творчості, формуванню нових естетичних стандартів і появі глобальної спільноти візуальних митців.

У перспективі розвиток фуд-фотографії пов'язаний із інтеграцією новітніх медіа — відео, 3D, AR та VR-технологій, що відкривають нові шляхи для взаємодії глядача з візуальним образом їжі.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Засоби масової інформації та їх типи. URL:<https://uk.org> (дата звернення: 11.10.2025).

2. Карпова К. Ми Вам допоможемо. Англійський блог про їжу-це Мультимедіа. Вісник КНУ ім. Тараса Шевченка. 1 (50), 2021. С. 17-21.

3. Що таке дизайн продуктів харчування і як він допомагає нам. URL: <https://snob.ua/profile/6442/blog/102023> (дата звернення: 11.10.2025).
4. Що таке дизайн їжі і з чим її можна їсти. URL: <http://www.mabius.ua/ua/food-design/> (дата звернення: 11.09.2023).
5. Дизайн їжі – це їстівне мистецтво. URL: <https://saltandpepper.com.ua/blog/fud-dizajn-sedobnoeiskusstvo/> (дата звернення: 11.09.2025).

